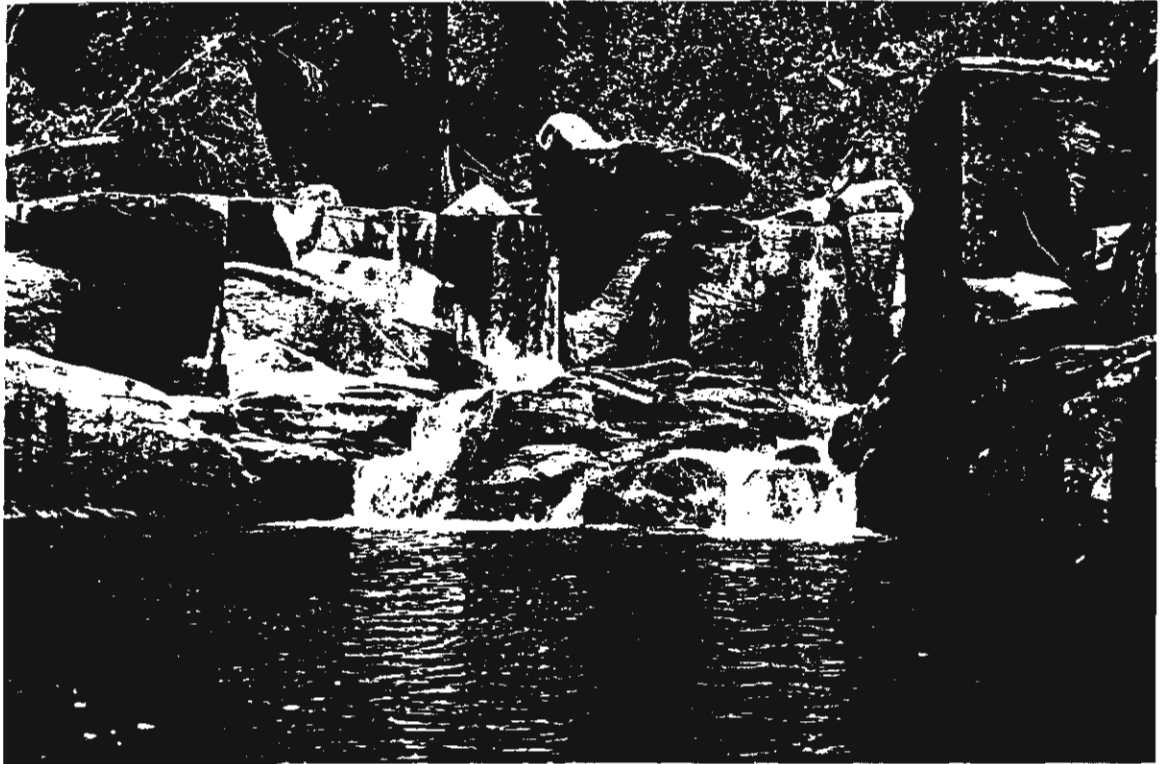
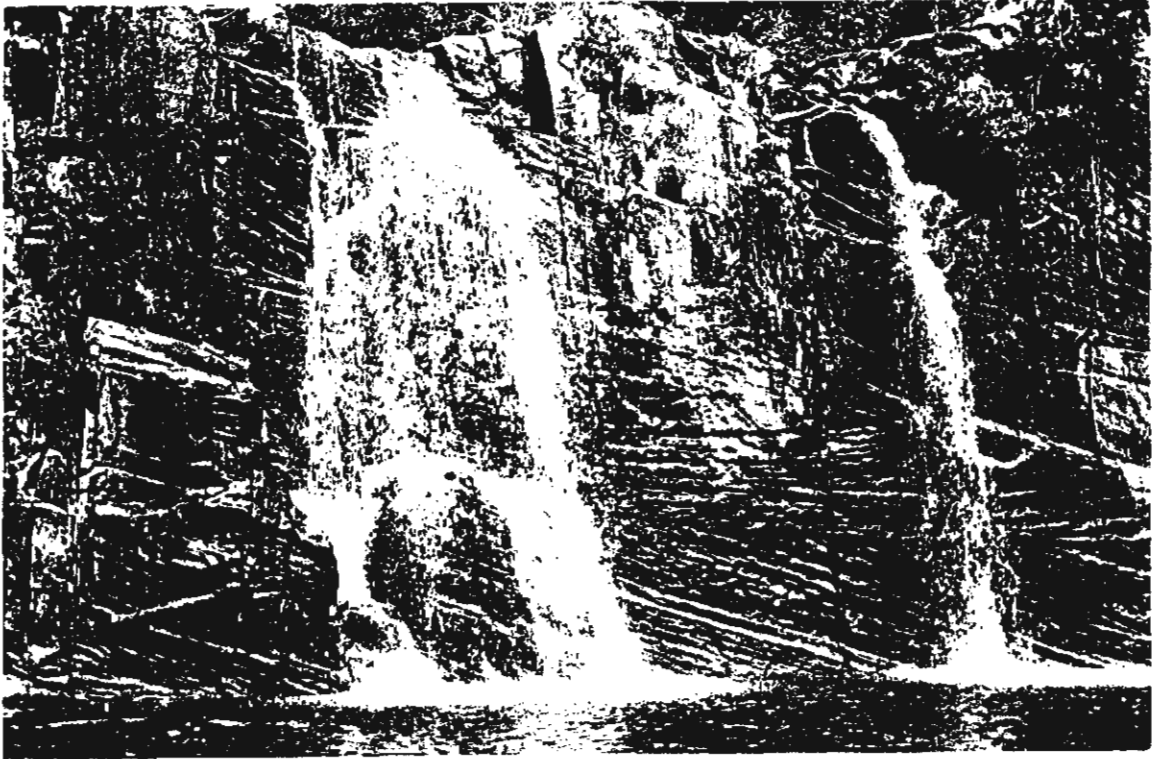

ตาดต่ำ เป็นหน้าผาขนาดเล็กไม่สูงมากนัก สามารถเล่นน้ำตกได้ น้ำจะไหลจากตาดลงสู่
สระน้ำด้านล่าง มีความกว้างประมาณ 8 เมตร ยาว 100 เมตร ลึก 1-2 เมตร ฝั่งหนึ่งจะมีลักษณะเป็น
หินที่มีต้นไม้อื่นขึ้นแซมและอีกฝั่งหนึ่งเป็นหาดหินทราย

น้ำตกวังหลุม เป็นแหล่งท่องเที่ยวแหล่งสุดท้ายของลำน้ำตอน มีหน้าผาสูงประมาณ 200 เมตรและน้ำจะไหลลงมาที่เดียวจนทำให้สระน้ำเป็นหลุมลึก 10 เมตร ทั้งสองฝั่งข้างจะมีหินงอกหินย้อยตลอดทางจากตาดท้ายเรือ

● ภาพกิจกรรมในการสำรวจป่าลำน้ำตอน

โฉมหน้าผู้ร่วมเดินทางสำรวจแหล่งท่องเที่ยวในป่าต้นน้ำลำน้ำตอน

เตรียมพร้อมในการเดินทาง ช่วยกันสังเกตและบันทึกทุกกระแจะการเดินทาง

● ภาพกิจกรรมในการสำรวจป่าลำน้ำตอน (ต่อ)

พักรับประทานอาหารกลางวัน เติมแรงเพื่อเดินทางต่อไป

● ภาพกิจกรรมในการสรุปผลการสำรวจป่า

ร่วมคุยและแลกเปลี่ยนเรื่องทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเที่ยวได้

ร่วมกันจัดทำแผนที่การท่องเที่ยว

- ภาพกิจกรรมในการสรุปผลจากการศึกษาดูงานจากบ้านแม่คำปองและ
ค่ายปางแฟน

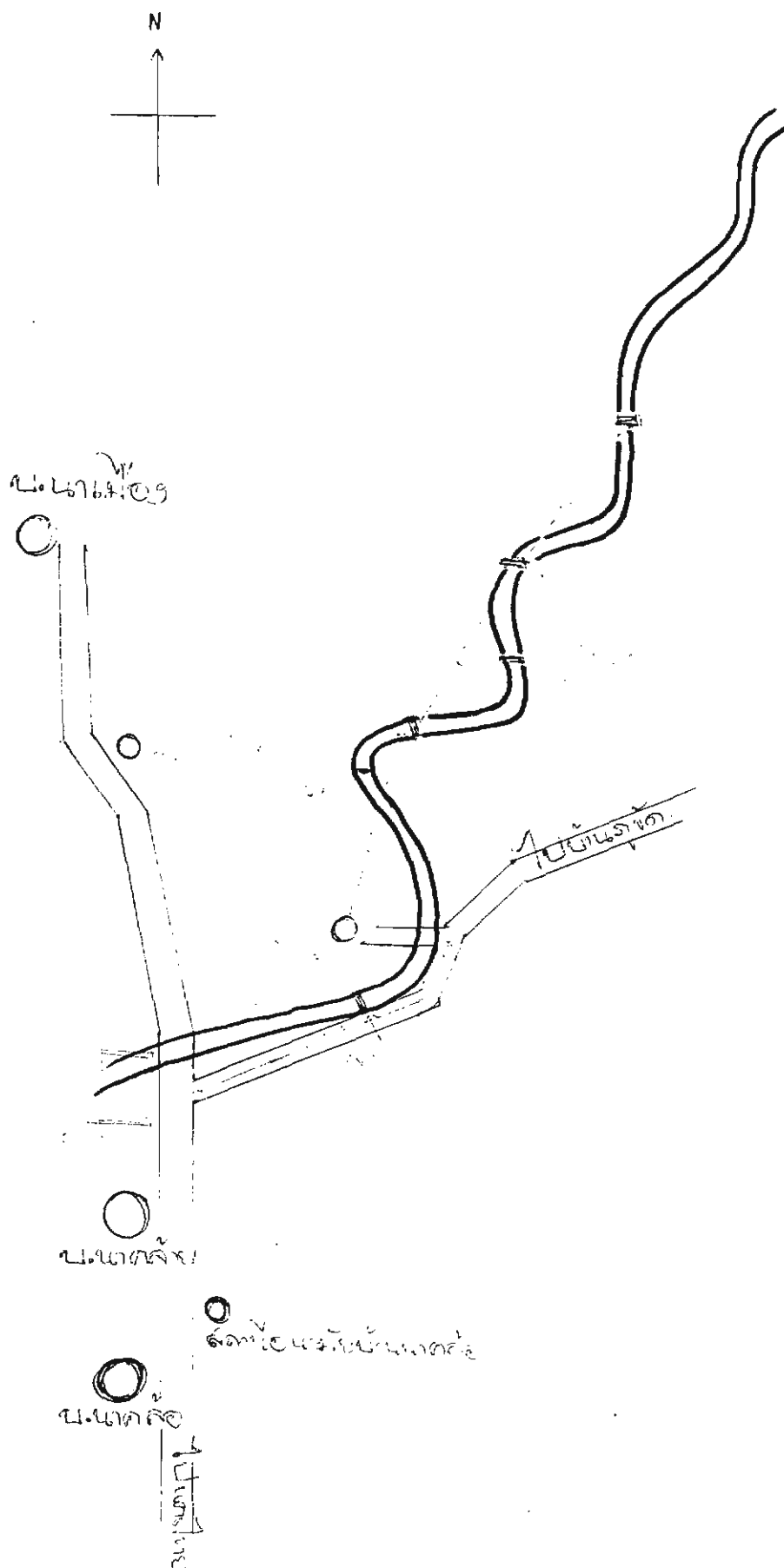

ร่วมคุยและแลกเปลี่ยนเรื่องปัจจัยและเงื่อนไขในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

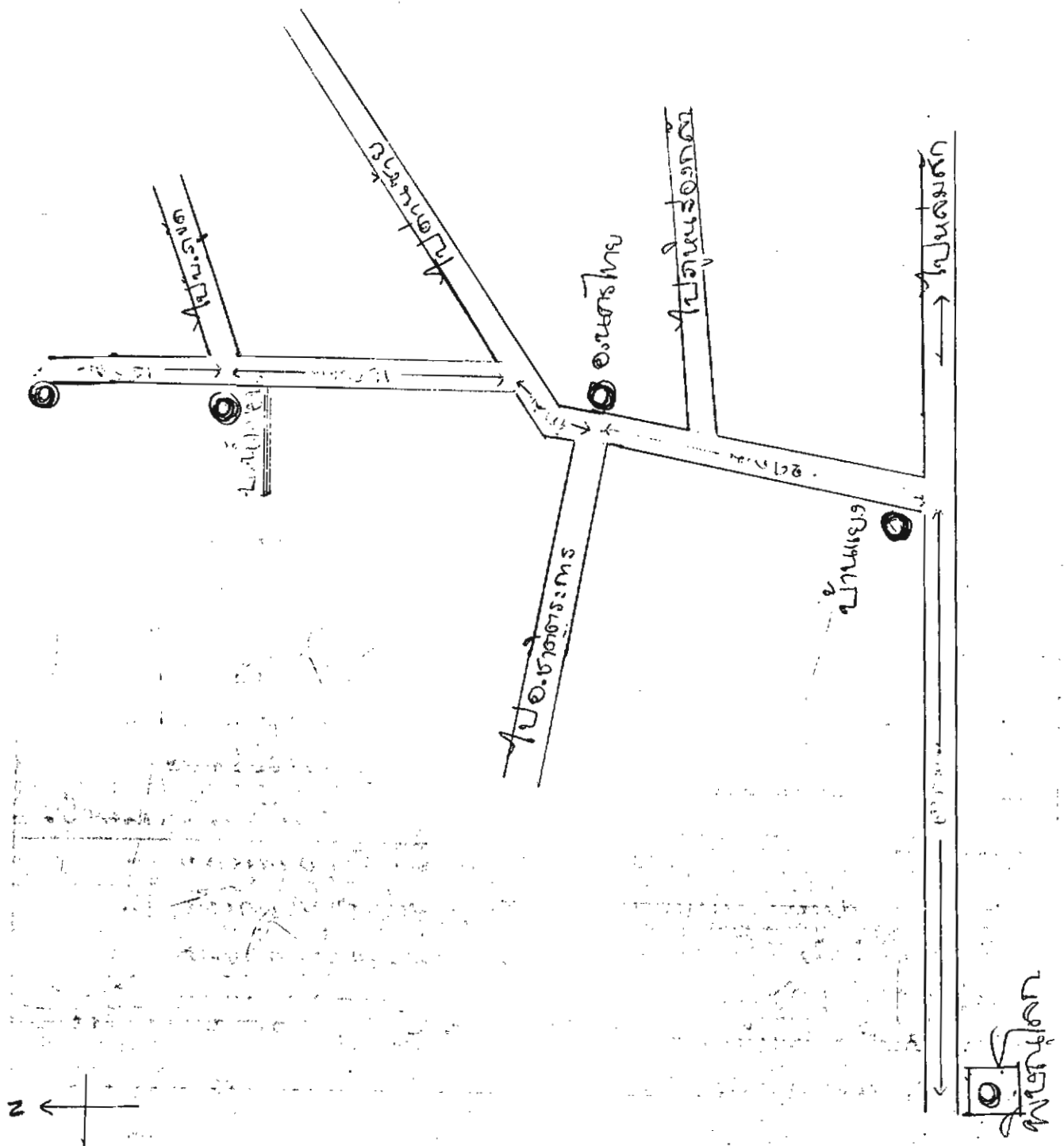

ร่วมกันจัดทำแผนการดำเนินงานในการจัดการการท่องเที่ยวป่าต้นน้ำลำน้ำตอน

แผนที่สถานที่ท่องเที่ยวบริเวณป่าต้นน้ำลำน้ำตอน

แผนที่สถานที่ในการเดินทางไปหมู่บ้านน้ำตอน

บ้านพักประจักษ์
พระวิชัยแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกตาดหิน

วัน 21 สิงหาคม 2546

เวลา 09.30 น. - 13.30 น.

ณ. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านตำบล ต.นาบัว อ.เขวาสินรินทร์

ผู้เข้าร่วม

1. ผู้ใหญ่ประจักษ์

2. นมอเนก

3. ฯลฯ

09.30 น. ผู้ใหญ่ประจักษ์กล่าวเปิดการประชุม - แนะนำตัวเองแก่ใน
สมาชิกแนะนำตัวเองทีละคน รวมทั้ง เจ้าหน้าที่จาก สภ. 4 คน แนะนำตัว
ทำความรู้จักกัน

นมอเนก ท่านนายกฯ

กับคำถามที่ว่า ทำไมอยากทำแหล่งท่องเที่ยว

สมาชิกหลายคน ตอบคำถาม

- อยากพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และนำนักท่องเที่ยว
- อยากให้รู้ถึงดี
- อยากมีรายได้เพิ่ม
- อยากอนุรักษ์ธรรมชาติ
- อยากบริหารจัดการ

เป้าหมายที่สำคัญคือ

- ต้องการอนุรักษ์ป่า และต้นน้ำลำธาร
- ต้องการให้ชาวบ้านรู้คุณค่าป่า และช่วยกันรักษาป่า

สมัยก่อนป่าแถบนี้อุดมสมบูรณ์มาก มีน้ำใน ลำธารป่าเยอะ
ปัจจุบันป่าถูกทำลายไปมากมาย ลำธารน้ำที่เคยมีชุ่มชื้นได้ลดน้อยลง
ไปมากมายอย่างน่าใจหาย ดังนั้นชาวบ้านต้องเข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์
ป่า ธรรมชาติให้คงอยู่ตลอดไป ดอยป่า เพราะรัฐไม่ได้เข้าไปในพื้นที่ของชาวบ้าน
กับคำถามที่ว่า อยากทำแหล่งท่องเที่ยว จะทำอย่างไร

1. ต้องมีเอกลักษณ์

นอกจากนำสถานที่สวยงามและป่าต้นน้ำลำธารแล้ว เกล็ดกล้วยไม้ที่มี
อยู่ คือ กล้วยไม้ชนิดต่าง ๆ และ ต้นไม้ในป่า และ แปลง ที่มีอยู่มากมาย
เช่น มะเดื่อว่าว ต้นกระบก ต้นขนุน หินผิงต่าง ๆ เช่น ผิงกุด-ผิงนวม
และเนื้อต่าง ๆ ที่มีขึ้นตามฤดูกาล

2. วัตถุประสงค์

นักทฤษฎีจะมีส่วนร่วมในการศึกษาในองค์ประกอบของชุมชนที่เข้ามามี
 ใจในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อหาข้อเท็จจริง และหาข้อสรุป

3. ตามข้อเขียน

สถานการณ์ของชุมชนจะยิ่งซับซ้อนขึ้นได้ ชาวบ้านจะต้องร่วมมือกัน
 ในการจัดการชุมชนให้ดีขึ้น และหาแนวทางในการปรับปรุงระบบในชุมชนให้สอดคล้อง
 กับพื้นที่ และหาแนวทางในการจัดการต่อไป

4. การปรับปรุงบริหารจัดการ

นักทฤษฎีจะมีส่วนร่วมในการศึกษา กับชาวบ้านร่วมมือกัน ร่วมคิด
 และช่วยกันในการศึกษา พื้นที่น้ำและสถานการณ์ของพื้นที่ และช่วยกัน
 ในการจัดการ

5. ขอบเขตการศึกษา

บทสรุปในการประชุม

ถ้าจะกำหนดพื้นที่เพื่ออนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร ชาวบ้านจะต้อง
 ร่วมมือกันดูแลรักษา สถานะที่ และป่า ร่วมมือกันในการจัดการ
 แนวทางในการจัดการพื้นที่น้ำของพื้นที่ เพื่อให้นักทฤษฎีสามารถ
 ศึกษาพื้นที่น้ำลำน้ำของตนเองได้ และหาแนวทางในการจัดการต่อไป

แผนงานของโครงการ

1. ขอบเขตของพื้นที่วิจัย
2. ศึกษาข้อมูล
3. กำหนดขอบเขตพื้นที่
4. ภารกิจของพื้นที่ จัดทำแผน
5. จัดทำรายงาน

การเลือก คณะกรรมการบริหารงาน

ประธาน	-	นาง ประจักษ์	นางท้าว
รองประธาน	-	นาง ประจักษ์	นางท้าว
	-	นาง น้อย	นางท้าว
กรรมการ	-	นาง จอมพล	นางท้าว
	-	นาง สมใจ	นางท้าว

6. คณะกรรมการ

นาย วิโรจน์	หมวกดำ
นาย ประจักษ์	นางท้าว

นาย	ระวี	แม่ไม้อว
นาย	วิญเฑียร	วงค์ก่อ
นาย	ประจวบ	สีสุ
นาย	นด	แสงท้าว
นาย	เนรมฤต	แสงท้าว
นาย	จำ.ชัย	สีสุ
นาย	จันทา	ประสมทรัพย์
นาย	สมบัติ	กลีบทอง
นาย	อรทัย	สุขบัว
นาย	อาน	แก้วทองทรัพย์

บันทึกประชุม
การรูปแบบและบริหารจัดการห้องเก็บเชื้ออนุรักษ์ที่ต้นน้ำลำธาร

วันที่ 21 กันยายน 2546

เวลา 20.00 น. - 22.00 น.

ณ ที่ทำการอยู่ในหมู่บ้านน้ำตาอน หมู่ 14 ต.เทพา อ.นเรศวร
วิทยากร

อ.จุ่ม จากม.นเรศวร

เริ่มประชุม เวลา 20.00 น. อ.จุ่มแนะนำตัวและทักทายวิทยากร
โดยมีชาวบ้านเข้าร่วมประชุมราว 30 กว่าคน พร้อมด้วย เจ้าหน้าที่ติดตามโครงการ
จากส.ก.ว. อีก 4 คน เข้าร่วมฟังการบรรยายด้วย

การประชุมพอสรุปได้พอสังเขปดังนี้
การห้องเก็บเชื้อ คือ การเก็บเชื้อโดยไปทั่วต้นน้ำ

- มาแบบชั่วคราว
- มาด้วยความเต็มใจ
- ไม่มาเพื่อประกอบอาชีพ หรือหาเงินได้

องค์ประกอบของการห้องเก็บเชื้อ

1. นักห้องเก็บเชื้อ

- นักห้องเก็บเชื้อในประเทศ และนักห้องเก็บเชื้อต่างประเทศ

2. การขนส่ง

3. การขยายการห้องเก็บเชื้อ

- แหล่งห้องเก็บเชื้อทางธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตก และป่าเขา
- แหล่งห้องเก็บเชื้อทางวัฒนธรรม ได้แก่ วิถีชีวิตชาวบ้าน โบราณวัตถุ

จัด

4. สิ่งอำนวยความสะดวก

- ที่พักนักห้องเก็บเชื้อ
- มีห้องน้ำติดขัด
- มีที่นั่งชงชา
- มีแปรงล้าง
- มีที่ซักผ้า

5. การตลาด

- ต้องทำในบุคคลภายนอกธุรกิจ

ปัญหาที่ต่อเนื่อง

- การทำลายโบราณสถาน
- สถานที่คับแคบ
- เกิดปัญหาทางกฎหมาย

การแก้ไข

หารูปแบบการท่องเที่ยว

- ทรัพยากรไม่ถูกทำลาย
- อนุรักษ์ทรัพยากร และวัฒนธรรม
- เที่ยวแล้วไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

- มีทัศนียภาพหลากหลาย กลุ่มเล็ก ๆ ไม่มาก
- ยอมรับในรูปแบบการจัดขึ้น
- เรียนรู้วิถีชีวิตแบบชาวบ้าน
- ธรรมชาติพร้อมทิวทัศน์

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

- พื้นที่ยุทธศาสตร์ ทั้งจัดได้ใหม่
- เพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตทางธรรมชาติ
- เติบโต
- การเกิดของแม่น้ำ
- ก่อให้เกิดแปลง
- เปลี่ยนแปลงใหม่
- สิ่งปลูก
- ๔๓.

งานที่ควรทำต่อเนื่อง

- เตรียมความพร้อมบุคลากร
- ดึงดูดนักท่องเที่ยว

รูปแบบการท่องเที่ยว

- แหล่งวิถีชีวิตโบราณ ประวัติศาสตร์
- อาหารท้องถิ่น อาหารพื้นบ้าน
- การแสดงวัฒนธรรม ประเพณี
- การแสดงทิวทัศน์ชาวบ้าน
- ความเข้มแข็งในชุมชน การจัดการรูปแบบในชุมชน
- วิถีชีวิตชาวบ้านแบบเดิม

กระบวนการทางสังคม

- เข้าบ้านชาวไร่
- ทำนาและเลี้ยงวัว
- ศึกษาศาสตร์วัฒนธรรม
- ศึกษาหนังสือ
- อยู่ด้วยกับหมอน้อยที่มัสยิด
- ตามล่าสัตว์ในทุ่งนา
- กระทำอยู่ได้ไม่เหน็ดเหนื่อย

จากนั้นเอง ได้เล่าถึงประสบการณ์ที่ไปเที่ยวชมสถานที่
ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในป่า มีทั้งสัตว์ป่า มีทั้งที่ควรปรับปรุง จน ถึงเวลา 22.00 น.
จึงได้ปิดประชุม

ลงชื่อ ๕๓ ผู้บันทึก.
(นาย ประปักษ์ ตังสิน)

บันทึก

การสำรวจแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกตาดใหญ่

วันที่ 22 มีนาคม 2546

ตั้งแต่เวลา 08.30 น. - 16.00 น.

คณะที่เข้าสำรวจ

- ชาวบ้านบ้านแก่งสวน ประมาณ 30 คน
- ฝ่ายอุตสาหกรรมโครงการ 4 คน นำทีมโดย อ.เกตุ
- คณะนักศึกษาม.แพร่ 5 คน นำทีมโดย อ.จิม
- ประธานสภา อบต. นาม

08.30 น. คณะสำรวจ ออกเดินทางจากบ้านแก่งสวน ไปยัง ประจักษ์
จอตระกึ่งทางเข้าที่ปฏิบัติธรรมน้ำตก. หากขึ้นเดินเท้าเข้าไป

- ชมบ่อแก่งสวน
- ต้นกระบกใหญ่ ลำต้นกระบกในคณะสำรวจลงมือ
- ไข้ป่ากระต๊าก
- วัดธรรม
- ชาติดำ
- ชาติดำนม
- ตูตันมะเดื่อขาว
- ดอกกัทย์ไม้ (ดอกน้ำผึ้ง) บานอยู่บนต้นไม้ใหญ่
- ตู ผักกูด นวลชาติดำนม
- น้ำตกตาดใหญ่

10.30 น. ถึง น้ำตกตาดใหญ่ ชาวบ้านที่ไปด้วย ช่วยกันเก็บผัก
เหปศ และปลั๊กกล้วย นำมาต้มในกระทะสำรวจ ก็นั่น

12.00 น. คณะสำรวจรับประทานอาหารกลางวันด้วยกัน

13.00 น. คณะสำรวจและชาวบ้าน นั่งคุยกันที่น้ำตกตาดใหญ่
สรุปปัญหาต่างๆ ที่พบมากในสวนเข้า อ.จิม บอกว่าที่นี่ธรรมชาติ
สวยงามมาก น้ำตกก็สวยดี แม่น้ำก็สวยงามเหมาะสำหรับ
ทำแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จุดที่จะต้องแก้ไขมีดังนี้

- เก็บขยะในที่ต่างๆ
- จัดตั้งป้ายบอกทาง ในน้ำตกท่องเที่ยว
- ต้องสร้างจุดพักผ่อนนักท่องเที่ยว โดยทำเป็นเถียงนา

กรมกสิกรรมธรรมชาติ

- ต้องมีสิ่งของ และต้องทำให้นักมกลืนกับธรรมชาติ
- ระยะเวลาต้องไม่ปล่อยภาระกับจุดท่องเที่ยว
- ทำการท่องเที่ยวได้เต็มใจได้ใจอะไรบ้าง
- นักท่องเที่ยวมีความสะดวกกับอะไรบ้าง
- มีการอธิบายว่านักท่องเที่ยวไม่ใช่อะไรบ้าง
- ถ้าหากมีความรู้ให้นักท่องเที่ยวได้ไปประสบพบเจอกลับไป
- ทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว
- ข้อความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว
- ให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยว
- ตัดใจให้นักท่องเที่ยวเน้นย้ำว่านักท่องเที่ยว
- ให้นักท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว
- ความรักในทรัพยากรธรรมชาติ ของคนในท้องถิ่น
- ธรรมชาติที่สวยงามของนักท่องเที่ยว
- ทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้บ้าง ทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้บ้าง
- ทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้บ้าง ทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้บ้าง

แสดงว่า นักท่องเที่ยวได้รู้บ้าง

- ไม่ควรให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวเอง โดยไม่มีคนนำเที่ยว
- นักท่องเที่ยวจะไม่ได้รับความรู้
- มีสื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้บ้าง
- มีแผนที่จุดอนุรักษ์ป่า จุดเกิดต้นน้ำลำธาร
- ไม่ควรละเลย
- จะมีการจัดการให้นักท่องเที่ยวชมทัศนียภาพทางตอน

การเดินทางเข้ามาชมธรรมชาติ - น้ำตก

- อย่างนี้ถ้าไม่ไปมากระบอกน้ำ แล้วเอาแก้วน้ำทำจากพลาสติก
- หักกิ่งไม้มาทำเป็นไม้เท้า
- วิธีทำน้ำตก วิธีทำน้ำตก
- วิธีสร้างสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว
- ทัศนียภาพ เป็นจุดนี้ให้นักท่องเที่ยวได้ชม
- จะเอาอะไร ไม่ทำจากสิ่งแวดล้อม
- รูปแบบที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว

กับธรรมชาติ)

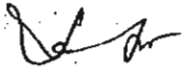
- ให้นักท่องเที่ยวได้รู้เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว
- วิธีชีวิตของชาวบ้าน จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้บ้าง

- สว่างฤทธิ์เป็นประธานของชุมชนให้เด็กท่องเทียวรอบ 9 นี้ปฏิบัติกิจ
ของแม่เลี้ยงพ่อเลี้ยง.

สิ่งที่น่าจะนำเสนอให้นักท่องเทียวและเจ้าชม.

1. ป่าเกลือโบราณ
2. ต้นไม้ใหญ่ๆ เช่น ต้นกะบก ต้นแนบ ต้นโพธิ์ กัลลยไม้
3. ป่ากระทู้
4. อังคารเข้มน
5. ชาติคำ
6. ต้นมะเดื่อว่าน
7. ชาติต้นมี
8. ทรบวชป่า
9. ชาติในผ
10. ชาติท้ายเรือ
11. อังคาร
12. นีนอก นีน้อย.

อ.จุ่มบอกว่าที่นี่ธรรมชาติสวยงามมาก. น้ำตกก็สวยและประณี
14.30น. ทิวทิศพากันเดินพวงกลีบ คณะของ อ.จุ่มแวะเล่นน้ำกัน
อังกูรเข้มน คณะของอ.เกล้าเดินพวงกลีบก่อน

ลงชื่อ ผู้บันทึก
(นาย ประทีป คณิศร)

12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน.

13.30 น. ออกเดินทางเข้าชม น้ำตกแม่กำปอง.

สภาพของน้ำตก เป็นน้ำตกอยู่ในหุบเขา มีจัดชั้น มีบันไดเดินขึ้นจากชั้นที่ 1 ขึ้นไปเป็นชั้นๆ ไกด์บอกว่า ชั้นบนสวยยิ่งของอ.บต. เป็นน้ำที่ท่าบดน้ำผลิตจากที่นี่ เดินขึ้นไปจนถึงชั้นที่ 2 ถ้าสรุปกันตามอัตราค่าจ้าง สภาพป่าที่นี่อุดมสมบูรณ์ดี น้ำตกที่นี่เข้าไม่มาก เข้าได้ชั้นดี

16.30 น. ไกด์พาไปชม การผลิตไฟฟ้าในหมู่บ้านโดยใช้พลังน้ำ

18.00 น. รับประทานอาหารเย็น.

19.00 น. มาเนียงคุยกับเพื่อนสองพระมหาร.

เพื่อนสองเล่าว่า เริ่มแนวทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. เมื่อปี 2533 โดยเริ่มจากกรมเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ป่าห้วยขาแข้ง ปี 2542 เริ่มรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ. โดยมีจุดขาย คือ - น้ำตก.

- วิถีชีวิตของชาวบ้าน ได้แก่ การทำเหมือง.

- ต่อมารอบรู้กับป่า และน้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำโขง.

สิ่งทำชาวบ้านจะได้ คือต้องมีการนำชาวบ้านมาผลิต.

ตามสมควรจัด บริษัททัวร์ เฮอร์คิว เป็นผู้นำนักท่องเที่ยวกับชาวบ้าน ในการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ คือ ทราบนักท่องเที่ยวมาพักอยู่กับชาวบ้าน อยู่กินอย่างชาวบ้าน ทำงานร่วมกับชาวบ้าน ชาวบ้านสนใจในธุรกิจนี้ด้วย.

การทำวิจัย ช่วยสร้างความรู้ให้แก่ชาวบ้าน.

รูปแบบการท่องเที่ยว.

1. แบบไปกลับ.

- มาตองงาน.

- มาดูน้ำตก.

2. แบบมาพักค้างคืน.

- ต้องมีไกด์นำเที่ยวและอาจดูแลความเรียบร้อย.

3. แบบมาพักค้าง.

การเริ่มต้น.

1. เริ่มต้นที่ชุมชน โดยแบ่งกลุ่มย่อย แล้วมารวมกันเป็นกลุ่มใหญ่.

มีปณิธานร่วมกันแก้ไข มาที่บ้าน.

- ดัดดัด. ไม่มี.

- พังพังว่าดัดเป็นไปไม่ได้ มีอยู่.

2. ถ้าไม่ลองทำดูก็ไม่รู้ ว่ามันยากง่ายเท่าใดหรือไม่

3. ผู้นำชุมชน ต้องเข้าใจคำจริง แล้วหา: พยายามประสานงานกับผู้ที่มิประสงค์พหุชน ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ต้องสร้างชุมชนให้เข้มแข็งก่อน แล้วหน่วยงานอื่นจะยื่นมือเข้ามาเอง.

4. ต้องอยู่ให้ชุมชนร่วมมือกันสร้างกฎเกณฑ์ และดูแลรักษา.

การติดตาม

1. สื่อต่างๆช่วย เช่นวิทยุ โทรทัศน์ นสพ. ช่วยประชาสัมพันธ์และได้จัดนิทรรศการที่อาคารหอระตอบเชนเตอร.

2. โครงการตำบล 1 เลิศวิทย์ เป็นโครงการนำร่อง.

3. บริษัททัวร์ ร่วมประสานงาน.

- พ.อ.ค. ลงเอาลูกทัวร์ปีนมาลงก่อน จำนวนเกือบ 20 คน แล้วโดยส่งข้อมูลบ้านนี้หนักไปหนักก่อนว่ามือไร่บ้าง บ้านมีอยู่กี่หลังมีสัตว์เลี้ยงอะไรบ้าง

- บริษัททัวร์มาด คือ มาบนาต.

ความต้องกรของแพกที่หนักคือ ต้องการให้จัดการต้อนรับภายในบ้านมากกว่าจะไปจัดรวมกันที่วัด บ้านแต่ละแห่งจะก็ไปจัดที่วัดถ้ามากกว่านั้นก็ไปจัดที่โรงเรียน.

ผลที่ได้

1. ชาวบ้านพัฒนาขึ้น
2. ถนนหนทางดีขึ้น
3. ได้งบประมาณเข้ามา
4. มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว
5. จัดเป็นศูนย์และเปิดให้นักท่องเที่ยวทุกคนที่มุนั้น.

การบริหารจัดการ

- เรือที่ปากน้ำคือ ทิศร้างใจคำนึกความเข้าใจในชุมชนที่ต้องใช้เวลา ขอความร่วมมือในความรู้ สร้างความเข้าใจในชุมชน.

* - ทูรบูริท

- ทำให้อยู่ที่กิน

- ทูรทำมาหากินมาไว้ตามปกติ ไม่จำกัดในเขตท่องเที่ยว

- ขน สร้างความเข้าใจ ขอความร่วมมือชาวบ้านให้ทำ

วิธีการจัดการและดำเนินการ

1. ทำความเข้าใจกับชาวบ้านในเวทีจัดการประชุมของกรมทำแผนผังของ
2. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และรับสมัครสมาชิกเข้าร่วมงาน
3. จัดอบรมชาวบ้านในเวทีจัดการต้อนรับนักพัฒนา และใช้วิถีชีวิตของชาวบ้านแบบปกติ อนุรักษ์ทรัพยากรแบบชาวบ้าน
4. อบรมภาคีผู้นำท้องที่ในความรู้แก่นักพัฒนา

การดำเนินการ

1. จัดทำแผนที่แหล่งท่องเที่ยว
2. ทำแผนผังเดินเข้าชมป่าและน้ำตก
3. จัดทำป้ายบอกทาง บอกลักษณะ บอกระยะทาง
4. จัดทำที่พักนักท่องเที่ยว โดยนำกลุ่มมาอยู่กับธรรมชาติ
5. ทำสื่อประชาสัมพันธ์ และมีการบอกไว้
6. สร้างกฎระเบียบแหล่งท่องเที่ยว

ประวัติหมู่บ้านแม่กำปอง

เป็นหมู่บ้าน อาศัยประมาณร้อยละ 40 ชาวบ้านเข้ามาตั้งรกราก
เดิมมาจาก อ.สองแคว ก่อตั้งโดยคนปลูกเหมือง มีตลาดชุมชน
เป็นศูนย์กลาง ภายในหมู่บ้านมีลำธารไหลผ่าน และมีต้นไม้พันธุ์หาย-แดง
ขึ้นปกคลุมลำน้ำ ชาวบ้านเรียกไม่ชัดกันว่า ต้นดอกกำปอง จึงนำมา
เรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านแม่กำปอง

ที่ตั้งหมู่บ้าน

อยู่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือของกิ่ง อ.แม่ฮ่องสอน ระยะห่างจาก
หมู่บ้านถึงกิ่งอำเภอ 18 กม. ถึงเชียงใหม่ 50 กม. เป็นหมู่ 3 ตำบลแม่ออน
อำเภอแม่ออน

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านแม่ต๋าย ต.บ้านแก้ว

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านแม่รวม ต.บ้านแก้ว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เขตอ.แม่ฮ่องสอน จ.ลำปาง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านฮารทอง ต.บ้านแก้ว

ข้อมูลประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 416 คน ชาย 217 คน หญิง 199 คน

จำนวนครัวเรือน 128 ครัวเรือน

กฎระเบียบบทท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1. นักท่องเที่ยวจะต้องแจ้งล่วงหน้าถึงคณะกรรมาธิการบริหาร และขอ
ก่อนเดินทางเข้ามาในหมู่บ้าน
2. ต้องกรอกใบสมัครตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดไว้ และต้องชำระ
ค่าเข้าชมก่อนเข้าที่พัก.

อัตราค่าบริการท่องเที่ยว

- ค่าที่พัก คิโนล 100 บาท / คน
- ค่าอาหารมอด 50 บาท / คน
- ค่าบริการเจ้าของบ้าน วันละ 100 บาท / คน
- ค่าบำรุงกิจกรรมในหมู่บ้าน หักไปชม 100 บาท / คน (เก็บครั้งเดียว)
- ค่าบำรุงสถานที่ท่องเที่ยวของหมู่บ้าน 100 บาท / คน (เก็บครั้งเดียว)
- ค่าเช่าเต็นท์ของหมู่บ้าน เช่า 100 บาท / คน 150 บาท / วัน
- ค่าบำรุงสุขภาพ ถ่านน้ำดื่มดื่ม 50 / วัน
- ค่าชมการแสดงและร่วมพิธีบวงสรวงขวัญ ชุดละ 1,500 บาท / ครั้ง
- ค่าชมการแสดงพื้นเมืองดนตรีพื้นบ้าน 1,000 บาท / ครั้ง
- ค่าชมการแสดงศิลปพื้นบ้าน (ฟ้อนเล็บ ฟ้อนหยัฟ) 1,000 บาท / ครั้ง
- ค่าจ้างผู้นำเที่ยว 200 บาท / วัน

กรณีพักในป่าหรือพาเที่ยวกลางคืนเพิ่มอีก 100 บาท / คืน

- ค่าเช่าพาหนะ (ตามประเภทที่พักท่องเที่ยวใช้บริการ) 100-1,000 บาท / ครั้ง

หมายเหตุ ทุกอย่างชำระเป็นเงินสดที่ให้บริการจริง เพราะกิจกรรมท่องเที่ยวนี้เป็นของชุมชน ต้องการันตีการกระจายรายได้ในชุมชน อย่างทั่วถึง และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

3. การเดินทางเที่ยวในพื้นที่ป่า ต้องใช้มัคคุเทศน์ เพื่อเดินทางตามเส้นทางที่กำหนด เพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งอาจจะเกิดอันตรายแก่นักท่องเที่ยว

4. ตลอดเส้นทางท่องเที่ยว จะต้องไม่ทิ้งขยะเด็ดขาด กรุณาไปทิ้งตามจุดที่กำหนดไว้

5. ไม่ส่งเสียงดัง ยิงปืน หรือล่าสัตว์ ซึ่งเป็นการรบกวนสัตว์ป่าและนักท่องเที่ยวอื่น

6. ไม่ก่อไฟก่อนได้รับอนุญาต และดับกับสนิทเมื่อเสร็จธุระแล้ว

7. ต้องดับเบรคในสถานที่ท่องเที่ยว และห้ามจอดที่กีดขวาง

8. ไม่อนุญาตให้ขุดฟันฟัน ทำลายสิ่งมีชีวิตที่เป็นการทำลายธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

๙. ไม่อนุญาตให้เจ้าของป่าออกจากพื้นที่
10. เมื่อแม่ทัพนำขอมมาจับได้ ต้องเลี้ยงดูบำรุงสถานที่ วันละ 20-100 บาท และต้องจำแนกพื้นที่ที่กั้นเขตนี้ และรับรองพื้นที่ที่จำแนกในระแวก ๓๐๐๐ ไร่
11. ไม่กระทำการรื้อถอนที่ผิดจากประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น
12. เมื่อจะเกณฑ์ทหาร ต้องแจ้งให้เจ้าของพื้นที่ทราบ พร้อมรับการตรวจเช็ค เพื่อมิให้นับรับทหารล้นขีดออกจากพื้นที่ก่อนได้รับอนุญาต

๑ เมษายน 25๔๖

08.00 น. ออกเดินทางจากบ้านแม่กำปอง. ก่อนเดินทางก็ต้องชำระบุญ ช้างของฝาก กับใบชา และกาแฟ บนรถคนขับเยอะแยะด้วยครับ.

11.10 น. เดินทางมาถึง ต่ายปางแฟง บ้านแม่เตา ๓. ปีนี้ปี อ.สมหมาย อ.ชัยวัฒน์ อ.สงวน จันทะเรศ ออกมาต้อนรับ และนำเข้าสู่ต่ายปางแฟง อ.สงวน และ อ.สงวน ก้าวต้อนรับและนำตัวและลูกๆ ของ อ.สงวน มาต้อนรับด้วย ทำบุญ พร้อมแนะนำตัวเองในฐานะเป็นหัวหน้ากรของ ต่ายปางแฟง ก็มี เต๋อ - ปู - ต้อม - ต้อม

พูดคุยกันพอสมควรปากหอมคอ แล้ว ก็พากันเข้าบ้านพักที่ อ.สงวน จัดไว้

12.00 น. ลงมารับประทานอาหารร่วมกัน. การรับประทานอาหารเป็นแบบบริสุทธิใจเลย ลูกๆ ของ อ.สงวน ทำอาหารไว้ 2-3 อย่าง ใจตรงใจ อ.ไรก็ตักเอาเองตามใจชอบ.

13.00 น. ทำกิจกรรมแรก เดินสำรวจป่าของ ต่ายปางแฟง.

ไกด์นำทาง อ.สงวน อ.สงวน และลูกๆ ของ อ.สงวน.

ป่าที่ต่ายปางแฟงเป็นป่าที่ใกล้เชิงดอยป่าของบ้านเรามาก.

อ.สงวน ชวนคุย และถ่ายทอดความรู้ในเป็นระยะ ป่าแฟงอุดมไปด้วย ต้นมะพร้าว และกล้วย ที่ อ.สงวนปลูกไว้ กำลังออกดอก ผลพองตัว ยาวครึ่ง อ.สงวนก็แก้มถาม ต้นไม้ชนิดใด มีประโยชน์อะไรบ้าง ซึ่งผมก็ยังไม่รู้ ได้ความรู้จาก อ.สงวน และอย่าง อย่างแรกก็คือ

แบบอย่างของ อ.สงวน นำมาปรับปรุง เอาแบบอย่างมาเป็นไกด์ของเรา โดยที่เรานำนักท่องเที่ยวมาพูดคุยไปเรื่องๆ เป็นที่รู้สึกละอายใจ ความรู้ในแก่นักท่องเที่ยว เป็นที่รู้สึกละอายใจกับนักท่องเที่ยวยิ่งๆ

๖. ได้รับรู้การแก้ปัญหา ของแหล่งท่องเที่ยวนี้ทำสำเร็จแล้ว
และเราก็มารู้กันอีกว่าเราจะจัดการกับแหล่งท่องเที่ยวของเราอย่างไรดี

- เราต้องหาความเข้าใจในชาวบ้านได้รับความรู้และเข้ามามีส่วนร่วม
กันมากที่สุด

- จัดตั้งเป็นคณะกรรมการท่องเที่ยว โดยให้ชาวบ้านทุกคนสมัครเข้ามา
ถือนั่นและร่วมเป็นกรรมการ ดำเนินการด้วย

- จัดตั้งคณะทำงาน โดยให้ชาวบ้านนี้เป็นสมาชิกเลือกตั้งคณะ
กรรมการเข้ามาบริหารจัดการ

- ร่วมกันแก้ปัญหา โดยชาวบ้านช่วยกันเสนอความคิดเห็นและหา
แนวทางแก้ปัญหาด้วยกัน

เรามาคุยกันว่าตอนนี้เรายังไม่ทำงานนะ เราเพิ่งเริ่มต้น
แผนการดำเนินการของเราอาจล้มเหลวก็ได้ ถ้าเราไม่ได้รับความ
ร่วมมือจากชาวบ้าน เราต้องช่วยกันหาแนวร่วมเข้ามาช่วยงาน
และช่วยกันประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนเข้าใจกับชาวบ้านให้ชาวบ้าน
เข้าใจว่าพวกเรากำลังทำอะไร และทำไปแล้วได้อะไร เราควรยก
ตัวอย่าง จากแหล่งที่ทำงานสำเร็จมาแล้ว จากที่เราได้ไปศึกษามา

เราด้วยกันมาพอสมควรแล้วแล้ว ผู้ใหญ่ประจำท้องถิ่น
ในปกครองประชุม

ลงชื่อ ๒๕ ผู้บันทึก

บันทึก

การทำแผนที่และสำรวจแหล่งท่องเที่ยว

1 พ.ค. 2546

08.30 น. เริ่มออกเดินทางจากบ้านแม่สุพรรณ
เพื่อร่วมเดินทางเข้าสำรวจ

① ทีม คกร. 2 คน คือ อ. เกตุ และ จอย

② ทีมงานที่มาจากปางแฟน จ. เชียงใหม่ 7 คน

คือ อ. สงวน, อ. สุภา, ขอนทะเล, เมตตา พงษ์ศิริ
อน วิทย์สุภากร, เติ้มชัย ศรีอรุณ, จารุ ฐิตมา, ภริยา-นเรศศักดิ์

③ ทีมวิจัยบ้านน้ำตอง จำนวน 4 คน คือ

ผู้ใหญ่ ประจักษ์	แสงท้าว	นาง สมจัน	พิมพ์แดง
นาง นีโรม	จันทา	นาง รัญเริง	วงศ์ตอง
นาง วิโรจน์	นวมกคำ	นาง ประปักษ์	คณิชา
นาง ลือน	ต๋าย	นาง อดิษฐ์	สุขบัว
นาง จำเนียร	สีสุ	นาง อารี	แก้วทองทรัพย์
นาง อมิตา	ประสมทรัพย์	นาง ดาวใจ	คำโหม

หมอ ออย (สอ. นาคคือ) หมอ. แหว (สอ. นาคบัว)

ชา (กัลปพฤกษ์)

ออกเดินทางด้วยรถยนต์ 2 คัน ไปยังที่ สำนักปฏิบัติธรรม
น้ำตอง เริ่มเดินทางจากสำนักปฏิบัติธรรม ทีมวิจัยส่วนนี้
เดินทางล่วงหน้าไปก่อน ทีมงานจากปางแฟนร่วมอัตราระยะ วัดระดับ
ทำแผนที่ โดยทีมวิจัยส่วนนี้คอยช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก
สะดวกให้ทีมปางแฟน ทีมงานปางแฟนวัดและทำแผนที่ละเอียด
มาก การเดินทางจึงไปได้ช้ามาก. ผมและทีมงานวิจัยส่วนนี้คอย
สังเกตและคอยดูวิธีการทำงานของทีมปางแฟน เพื่อวันหน้า
พวกเราอาจจะนำไปทำเองได้. (แต่ก็ยากมาก เพราะเตี้ยมือ
และสามารถที่เราไม่มี)

11.30 น. ทีมงานก็ถึงวัดธรรมะ. พักเหนื่อยกันครู่หนึ่ง.
ก็ทำร่วมกันต่อไป และรับประทานอาหารกลางวันอย่างเต็มที่

หลังรับประทานอาหารแล้ว ก็ทำรูปหมู่ร่วมกันทุกคน

หลังจากพักผ่อนเรียบร้อยแล้ว ก็ทำร่วมกันต่อไป

1345 น. ทีมของ อ.สรวน ก็เตรียมทำแผนผัง ทำตากตาใน
อ.สวาท อ.สรวนก็ขับรถก็พากันไปพักที่นั่นแล้วตากตากตาใน
เต็นท์พวกกันต่อสัปดาห์ก็ถึงที่เรามาพักค้างคืนกัน แต่ทีมวิจัยที่เดิน
ทางลัดเข้ามาก่อนก็กลับเต็นท์ไปพักที่ข้างวัดท้ายเรือ ทีมงานของ
อ.สรวน ก็ต้องเดินเข้าไปสมทบ แต่เดินไปถึงตรงที่ทีมวิจัยที่
ลัดหน้าไปก่อนก็เห็นพวกกันมาพักกัน สาเหตุคือไม่มีน้ำประกอบอาหาร
เนื่องจาก ที่เขื่อนเดินเท้ามาที่นั่น 2 วัน ได้เกิดฝนตกหนักทำให้น้ำ
ในลำน้ำตื้นขึ้น ซึ่งวันนี้เขาก็ดูไม่ไกล ซึ่งเป็นปัญหากับทีมงานเรา
พอสมควร

เราจึงมานั่งคุยกันทั้งสองทีม และได้ข้อสรุป

- เราจะต้องเดินเข้าไปในถ้ำวัดอุดมใต้ที่จะไปตั้งที่ในตามมา
ก็ตรงไม่ไปที่ไหนจัดสถานที่พักรออยู่ที่นี่ ตากตากตากแล้วทีมงานที่จะเดิน
สำรวจกันต่อไปในถ้ำวัดอุดม ก็มี สม เข้ม พู่วัย 5 คน ผู้ร่วมทีมก็มี ผู้หญิงอีก
สอง แม่ ช. อ.เกล้า อ.จอย อ.สรวน และลูกอีก 4 คน เต็นท์พวกกัน
ที่อ. สวาท อ.สวาท และทีมวิจัยที่แฉก ก็จะเตรียมที่พักและอาหารไว้รอ

เราเดินพวกกันต่อไปประมาณ 15 นาทีก็มาถึงเขาท้ายเรือ ทีมงานก็
พากันทำขุดเก็บไว้ดู ลักษณะของเขาท้ายเรือคือ เป็นเขาสูงมาก และ
ตั้งห่างจากแม่น้ำขึ้นไปจนถึงยอดเขา และเขาขุดเขา มีน้ำมากอยู่ชั้นนี้
มีก้อนหินในถ้ำรอบๆ ขุดขึ้นบน ก้อนหินก้อนนี้มีลักษณะแปลกๆ คล้าย
กับท้ายเรือ ชาวบ้านจึงเรียกว่าเขาท้ายเรือ

ทีมงานเราเดินพวกกันต่อไปจดหมายอยู่ที่วัดอุดม. เดินพอ
ที่เดินไปเราต้องเปลี่ยนที่ตานั้นก็เดินต่อไปตามลำน้ำตื้น สองข้าง
ฝั่งของลำน้ำเป็นป่าสูงหัวสองด้าน ทางเดินพวกจึงเป็นไปด้วยความ
ยากลำบากพอๆ กันรับผู้ร่วม 2 คนที่ร่วมทีมมา

มาถึงตอนนั้นแล้วเพื่อนร่วมทีมมา 8 คน คือ สม พู่วัย 5 คน
สองแม่ ช. อ.เกล้า อ.จอย และทีมงานปวงแฟง 2 คน ส่วนอ.สร
วนหายไปแล้วจะมาด้วย แต่ก็ไปไม่ไหว เราเดินพวกมาเกือบชั่วโมง
ก็ถึงจุดหมายปลายทาง แต่ก็ต้องพักเหนื่อย เพราะช่วงนี้ฝนตกตัวเอง
ไม่มีพกร่ม จึงไปตามคนที่ไม่ได้พกร่มน้ำก็สองข้างเป็นสายน้ำ
ทำให้น้ำมีแรงพัดพัดน้ำก็พัดไป เพราะฟ้าไม่ถัว เราจึงพากัน
เดินพวกกลับ พอกลับมาถึงที่ที่เราตั้งเต็นท์พัก ก็ไม่มีใครเลย

หลังจากนั้นก็ให้พวกมันมาช่วยหาอาหารเข้าปาก เราใช้เวลามาช่วยมันกว่า

หลังจากที่ประสบอุบัติเหตุแล้ว เราก็มาช่วยกัน
เราก็ได้บทสรุปในวันนี้

1. สำรวจแผนที่
2. ศึกษาแผนที่แหล่งเหี่ยว
3. แผนที่ในแผนที่ คำนวณ
4. สภาพปัญหา

- งานที่ต้องทำไป มาเวลาเข้าร่วมกิจกรรมได้อีก

- งานสร้างความรู้เข้าใจในชุมชน

- ตัวเองได้อะไร

- ชุมชนได้อะไร

- ทำไปแล้วได้อะไร

- ชุมชนขาดความรู้ด้านบัญชี เรื่องการบัญชีตัวนี้

- ถ้าเราเสนอต่อ ๑๐ แบบในนี้

5 ถ้าเราได้แผนที่ ได้แหล่งเหี่ยว เราสร้างแนวร่วม
ประชาคมพันธุ์ แหล่งเหี่ยว และระยะเวลาเหี่ยวจัดไว้ในช่วง
เดือน พฤศจิกายน - เมษายน

๑. ส่วน และที่มาของภาพแผนที่ แบบสรุปที่เราต้อง
แบบสรุปเบื้องต้น เป็น 3 ข้อในนี้คือ

1. สภาพปัญหา

2. ข้อดี

3. ข้อเสนอแนะ

1. สภาพปัญหา

- เห็นทางน้ำช่วงตอนท้ายรถ. น่ายช่วงแคบมาก. น่าย
ช่วงอื่น น่ายช่วงชันมาก ทางที่มันจืด อื่นๆ

- เห็นทางเดินแคบ

- ซากไม้ค้ำจากถ้ำธรรมชาติ รก. ไม่เจริญ. เจริญ

- เห็นทางน้ำที่เอกรูปเป็นปัญหามาก

- ฤดูเหี่ยวเหี่ยวทำให้อายุยืนยาวขึ้น

- เห็นทางอื่นตรงมาก

2. ข้อ 1

- ถ้าเป็นเจ้าภาพจริง เห็นทางแบบนี้ O.K.
 - ถ้าทำไว้จะดีเท่านั้น
 - ตามเส้นทาง มีจุดขายตามเส้นทางเดินเขา
 - มีพื้นที่ไม่อันตรายมากมาย และไม่มีต้นไม้ที่ขึ้นอยู่
 - ทำน้ำ ทาง ขึ้นเขา เมามาเป็นสิ่งได้
 - จัดกรรม นำมาเข้ากับวิถีชีวิตได้ และทำนอกในได้, ขึ้นนอก
 - ต่อไปได้ และแสดงความเคารพธรรมชาติ
 - ปกติแล้ว ฝ่ายนักธรรมชาติวิทยา ทำงานได้
 - ประสิทธิภาพ (ส.บ. ม.ก.ค.)
 - ชาวบ้านมีวิถีชีวิตกับป่าชัดเจนมาก
- เราต้องนำข้อมูลจากคนเหล่านี้มาแก้ไข และต้องสืบหา
วิถีชีวิตนี้ต่อไป

3. ข้อแนะนำ:

3.1. การใช้สำนักสงฆ์ ต้องดูกลุ่มบ้านมาก่อน ถ้าคนไม่สนใจก็ตัด
ออกไป ปกติก็ได้อยู่

3.2. ทางขึ้นเขาควรต้องมีทางเดินที่ปลอดภัย และกลมกลืนกับธรรมชาติ

3.3. หากเอกชนที่เป็นบริษัทเข้าร่วมมือ อาจทำให้เกษตรไม่สนใจก็ได้
ถ้าทำสวนเกษตรธรรมชาติจะดีมาก

อ.สวาท บอกว่า ชาวบ้านมีเรื่องมาก (ก.บ.15) สามารถนำไปขายเป็น
ข้าวญี่ปุ่นได้ ควรปลูกเพื่อกินมากกว่าปลูกเพื่อขาย เรามีข้าววิถีชีวิต และ
ทรัพยากรการท่องเที่ยวแล้ว ควรนำมาเป็นจุดขายได้ ชาวบ้านควรร่วมมือ
กัน

3.4. ควรจัดพัก ที่พักยาว 1 กม. น่าจะเป็นจุดพักได้ แต่
ต้องให้กลมกลืนกับธรรมชาติ ต้องมีคนคอยบริการนักท่องเที่ยว และ
ต้องจัดการเรื่องขยะในไร่บร๊อง และต้องกลมกลืนกับธรรมชาติ

3.5. กลุ่มบ้าน

- ชุมชนนักปราชญ์ธรรมชาติ

- ทำให้ออกรับกิจกรรมธรรมชาติได้มาก เราต้องเตรียมคนไว้
หรือทำด้วยก็ได้ แต่ไม่ใช่เป็นตัวแทนไปตลอดกับคน

3.6. ควรมีป้ายบอกจุดต่างๆ ตามความจำเป็น และต้องเป็นรูปแบบเดียวกันหมด.

3.7. ควรมีข้อห้ามหรือกฎ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น และทุกคนในหมู่บ้าน ต้องรู้และปฏิบัติตามด้วย.

ทุกคนที่ทำงาน จะต้องช่วยกันตั้งคนอื่นๆ ในหมู่บ้านเข้ามาช่วยงานด้วย. ถ้ามีความรู้ความเข้าใจแก่ชาวบ้าน ให้ชาวบ้านเข้าใจ และพร้อมที่จะเข้ามาช่วยด้วย. ถ้าร่วมมือร่วมใจกันทำแล้ว อ.สงวนบอกว่า ทำได้แน่นอน. ชุมชนได้สร้างกฎระเบียบขึ้นมา. ต้องมีรูปแบบ การจัดการที่ดี และควรดำเนินการที่ชาวบ้านทุกคนจะต้องร่วมมือกันทำ. แล้วมีความเป็นไปได้แน่นอน.

ตอนนั้นเขาก็ได้พอสมควรแล้ว ที่มหาวิทยาลัยเขาก็แยกย้ายกันไปนอน. ส่วนที่มอของ อ.สงวน ย่อมช่วยกันทำแผนที่อยู่. กว่าจะทำในเสร็จในคืนนี้แหละมี

ลงชื่อ ๒๕๓๕ ผู้บันทึก

ผู้นำกลุ่มประชุม
แผนการท่องเที่ยว ป่าต้นน้ำลำน้ำตอน.

10 ตุลาคม 2546 เวลา 13.00น. - 15.00น.

ณ. ที่ทำการอยู่ในหมู่บ้าน หมู่ 11 ต.นาบัว อ.นครไทย จ.พิษณุโลก.

วิทยากร

- อ. เกี
- อ. กล้า
- อ. จอช.

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นาย ประจักษ์	แสงท้าว	2. นาย ประจักษ์	ดลิ่งทอง.
3. นาย รัชเทว	วงศ์ดอน	4. นาย วิโรจน์	นวมกดำ.
5. นาย นิยมฤทธิ์	แสงท้าว	6. นาย จำเนียร	สำส
7. นาย อรทัย	สงบัว	8. นาย อมิตา	ประสมทรัพย์
9. นาย ตวงทิ	คำโพน	10. นาย อารี	แก้วทองทรัพย์

13.00น. เริ่มประชุม อ. เกี สอบถามผู้ในกลุ่มประจักษ์และทีมวิจัยว่า
โครงการตอนต้นนี้ก้าวหน้าถึงไหนแล้ว. ซึ่งทีมวิจัยได้ตอบอ. เกี ว่า
ตอนต้นกำลังทำหากันอยู่. อ. เกี สอบถามเกี่ยวกับทรีไปดงานว่า
ได้อะไรมาบ้าง. ทีมวิจัยตอบว่าได้หลายอย่าง ทั้งประสบการณ์และ
วิธีต้อนรับแขกผู้มาเยือน และ การจัดแผนการท่องเที่ยวของแต่ละ
สถานที่ที่ได้ทำไว้ไปเนินมา.

หลังจากนั้นก็สรุปแผนการท่องเที่ยวของเรา. ว่าเรา
จะดำเนินการต่อไปอย่างไรดี. ทรีจัดเตรียมพอสรูปไว้ดังนี้

- เสาธงมตนา
- เสาธงมแผนด้านประชาสัมพันธ์
- เสาธงมสถานที่
- แผนปรับปรุงสถานที่

1. การเตรียมมตนา

แบ่งออกเป็น 2 ทรี คือ

- คนของเรา
- นักท่องเที่ยว

4.1. คนของเรา สิ่งที่ต้องเตรียมคือ

- ทารพ
- ทารรับแขก
- ญาติตามรู้เรื่องการจัดเตรียมการคลอดด้วย
- เตรียมชุมชนต้อนรับโคมสหาย
- จัดเตรียมคณะกรรมการครอบครัวของเครือ
- เตรียมไก่
- เตรียมเครื่องมือให้ตามรู้ชาวบ้าน เกี่ยวกับประวัติชุมชน

จึงขอให้เป็นสิ่งหลักเกณฑ์ ประจำหมู่บ้าน

1.2. นักท่องเที่ยว

- นักท่องเที่ยว จะมี 2 แบบ คือ เข้าไปเยี่ยมกับ แลเมพักชั่วคราว
- นักท่องเที่ยว
- เดือนที่จะเที่ยว คือ ช่วงเดือน พฤศจิกายน - เมษายน
- เก็บข้อมูลนักท่องเที่ยว

2. เตรียมแผนด้านประชาสัมพันธ์

- แฉกข่าวช่วยประชาสัมพันธ์
- ทำแผ่นพับ
- วิทยุกระจายเสียง
- ปากต่อปาก

3. เตรียมสถานที่

- สถานที่เก็บรถ
- เตรียมเส้นทางเดิน
- เตรียมป้ายบอกสัญลักษณ์ของแต่ละที่
- เตรียมศาลาพักนักท่องเที่ยว

4. แผนปรับปรุงสถานที่

- จัดอาหาร ดื่มน้ำ

6. แผนปรับปรุงสถานที่
 - จัดทำบันไดทางขึ้น บันไดขึ้นรถ
7. แผนบริหารจัดการค่าธรรมเนียม
 - จัดทำโครงการค่าธรรมเนียมสำหรับวัด

เราคุยกันมาก และพอสมควรแล้ว อ.เก๋ ก็บอกปิดประชุม
และขอบคุณคณะที่มาร่วมกันในวันนี้

นงอ & ๕ ผู้บันทึก

บันทึก

การเดินทางเข้าไปทำแผนการก่อสร้างที่ ม.นเรศวร

11 มีนาคม 2547

เพื่อนร่วมเดินทาง

1.	ประจักษ์	แสงท้าว
2.	ประปักษ์	คลังทอง
3.	ศพล	ประสมทรัพย์
4.	เนรมฤทธิ์	แสงท้าว
5.	เบญจมาศ	แสงท้าว
6.	จำเนียร	ศิริส
7.	อมิตา	ประสมทรัพย์
8.	ตาวใจ	คำโพน

08.00 น. เดินทางออกจากบ้านน้ำตม โดยเนมารถยนต์
คัน และได้แวะรับ นักศึกษา 2 คนที่บ้าน เก่งแปด ต.ยางโคก
ก็เลยเวลาเดินทางไปมากพอตาเหม็นกัน ถึง ม.นเรศวร
อ.เกล้า อ.จอย รออยู่แล้ว อ.เกล้าไปอัตรายกรงไม่กลับ พักผ่อน
กันพอหายเหนื่อยแล้ว เราก็มาคุยงานกัน อ.จอย เติลจเรอบค
ก่อน แล้วเราก็มาถว้แผนงานของเรากับ อ.เกล้าและอ.จอย เป็นที่รัก

1- แผนการเตรียมดินในหมู่บ้าน

กิจกรรมที่ 1 ทำความเข้าใจชุมชน

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วม

- เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ

- เพื่อให้นักเรียนเกิดปัญญาค้นหา

วิธีการ

- จัดประชุมหมู่บ้าน

- นำเสนอวิธีการจัดการที่ดินของหมู่บ้าน

ผู้ร่วม

- ชาวบ้านในหมู่บ้าน

ระยะเวลา

- หากเดือนละ 1 วัน 1 การประชุมหมู่บ้าน
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- ชุมชนได้ความรู้เกี่ยวกับท่อน้ำ
- ช่วยกันรักษาแหล่งน้ำ

กิจกรรมที่ 2. จัดประชุมหมู่บ้านเลือกคณะกรรมการท่อน้ำ

วัตถุประสงค์

- เพื่อคัดเลือกกรรมการหมู่บ้าน

วิธีการ

- จัดประชุมหมู่บ้าน
- 9 หมู่บ้าน คัดเลือกโดยท่อน้ำ

ผู้เข้าร่วม

- ชาวบ้านทุกคน

ระยะเวลา

- 1 วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้คณะกรรมการหมู่บ้าน 10-15 คน

กิจกรรมที่ 3. อบรมคนของหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และปฏิบัติ
- เพื่อให้นักเรียนได้ความรู้ในหมู่บ้าน
- เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักบ้านเรา

เป็นของ

วิธีการ

- เตาต้มต้มน้ำ
- จัดตักน้ำมาอบรม
- สอนวิธีต้ม

ผู้เข้าร่วม

- วิทยากรเรื่องต้ม
- วิทยากรสอนทำอาหาร

ระยะเวลา 3 วัน.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ.

- ได้ฝึกซ้อมหมู่บ้าน 10-15 คน.

2. แผนสถานที่

กิจกรรมที่ 1. เตรียมเส้นทางเดิน.

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเส้นทางที่กำหนด.
- เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว.
- เพื่อความปลอดภัย.

วิธีการ

- สร้างเส้นทางท่องเที่ยว คือ - สะพาน, ถนนสู่พื้นที่นา

สร้างขึ้นมาได้

ผู้เข้าร่วม

- ชาวบ้าน
- คณะกรรมการท่องเที่ยว.

ระยะเวลา 7 วัน.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ.

- ได้เส้นทางท่องเที่ยวที่สวยงามปลอดภัย.

กิจกรรมที่ 2. เตรียมป้ายบอกลักษณะแผนที่

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบจุดสถานที่ท่องเที่ยว.
- ป้องกันนักท่องเที่ยวหลงทาง.
- แจ้งเตือนนักท่องเที่ยวถึงจุดอันตราย.

วิธีการ

- ทำป้ายบอกเส้นทาง
- ทำป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยว
- ทำป้ายบอกจุดอันตราย.

ผู้เข้าร่วม.

- ชาวบ้าน
- คณะกรรมการท่องเที่ยว.

ระยะเวลา 9 วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้เข้าบอกสถานที่ท่องเที่ยว
- ได้เข้าบอกเส้นทางเดินชมของนักท่องเที่ยว
- ได้เข้าบอกสิ่งจตุรัส

กิจกรรมที่ 3: สถานที่เก็บรถ

วัตถุประสงค์

- เพื่อเก็บรถให้เป็นระเบียบ
- เพื่อความปลอดภัย

วิธีการ

- สร้างความสะอาดไว้ที่บริเวณข้างสถานที่ปฏิบัติงาน
- จัดผู้ดูแลรักษาความปลอดภัย
- เก็บรถจอด

ผู้เข้าร่วม

- ชาวบ้าน
- คณะกรรมการท่องเที่ยว

ระยะเวลา 3 วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ความสะอาด
- ได้รายได้จากการจอด

กิจกรรมที่ 4: เสาเข็มศาลาพักนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

- เสาเข็มไว้ต้อนรับนักท่องเที่ยว
- เสาเข็มไว้ให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อน

วิธีการ

- สร้างศาลาพักนักท่องเที่ยวไว้ที่ท่าจอดและท่าจอด

ผู้ร่วม

- ชาวบ้าน
- คณะกรรมการท่องเที่ยว

ระยะเวลา 4 วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ:

- ได้ดำเนินการพัฒนา

กิจกรรมที่ 5 ปรับปรุงสถานที่

วัตถุประสงค์

- เพื่อซ่อมแซมปรับปรุงสถานที่ที่ชำรุดในคณสถานเดิมไว้

วิธีการ

- ตรวจสอบสถานที่ที่พบว่าชำรุดก็ดำเนินการซ่อมแซม

ผู้ร่วม

- ชาวบ้าน

- คณะกรรมการหมู่บ้าน

ระยะเวลา 2 วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- สถานที่ท่องเที่ยวจะดูสะอาดตาขึ้น พร้อมรับรองนักท่องเที่ยว

3 แผนประชาสัมพันธ์

กิจกรรมที่ 1 ทำแผ่นพับ

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงรายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยว

วิธีการ

- วาดภาพในการจัดทำ

- นำไปแจกจ่ายสถานที่ท่องเที่ยว

ผู้ร่วม

- ชาวบ้าน

- คณะกรรมการหมู่บ้าน

ระยะเวลา 3 วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- นักท่องเที่ยวได้รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวโดยละเอียด

กิจกรรมที่ 2. จัดทำป้ายประกาศแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ตาม
แผนที่ชุมชนที่สำคัญ เช่น ตลาด.

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้สนใจได้รู้ว่ามีสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่

วิธีการ

- จัดทำขึ้นเองโดยคณะกรรมการ

ผู้เข้าร่วม

- ชาวบ้าน
- คณะกรรมการท่องเที่ยว

ระยะเวลา 1 วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่

กิจกรรมที่ 3 สานักวิทยากรอาสาสมัคร

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เป็นกระบอกเสียงข่าวสารเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว

ในรู้โดยทั่วถึง

วิธีการ

- เป็นการประชุมสัมมนาโดยการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง

ผู้ร่วม

- คณะกรรมการท่องเที่ยว
- วิทยุ

ระยะเวลา

- ไม่มีกำหนด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ซึ่งอาจจะครอบคลุมทั่วจังหวัด

4. แผนเตรียมนักท่องเที่ยว.

กิจกรรมที่ 1 ต้อนรับนักท่องเที่ยวและทำความเข้าใจกับนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความประทับใจ
- เพื่อทำความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวในด้านความปลอดภัย

กฎระเบียบของหมู่บ้านที่ต้องปฏิบัติ

วิธีการ

- พอต้อนรับและทำความเข้าใจ

ผู้ร่วม

- นักท่องเที่ยว
- ไกด์

- คณะกรรมการการท่องเที่ยว

ระยะเวลา ไม่มีการนับ

กิจกรรมที่ 2 ทำนักท่องเที่ยวชมหมู่บ้านตามรูปแบบ

- เข้าไปเล่นกลับ

- โฮมสเตย์

วัตถุประสงค์

- เพื่อพานักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมวิถีชีวิตหมู่บ้าน

จุดสนใจนักท่องเที่ยว สัมผัสบรรยากาศภายในหมู่บ้าน

วิธีการ

- ไกด์นำเที่ยวพาชมหมู่บ้าน

ผู้ร่วม

- ชาวบ้าน

- ไกด์

ระยะเวลา

- ไม่มีการนับ

สิ่งที่ควรระวังไว้รับ

- สร้างรายได้ให้กับชุมชน

- อยากรู้จักแหล่งท่องเที่ยวของหมู่บ้าน

กิจกรรมที่ 3. เก็บข้อมูลจากนักเรียนห้องที่ ๖

วัตถุประสงค์

- เพื่อเก็บข้อมูลของนักเรียนห้องที่ ๖ มาใช้ในการปรับปรุง และแก้ไขโปรแกรมห้องที่ ๖

วิธีการ

- ตามนักเรียนห้องที่ ๖

ผู้ร่วม

- 1 คน

ระยะเวลา

- ไม่จำกัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ข้อมูลที่จะนำไปแก้ไขปรับปรุง

5. แผนการบริหารจัดการ กรณี

กิจกรรมที่ 1. ดำเนินการ

วัตถุประสงค์

- นำค่าธรรมเนียมไปบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว
- เป็นรายได้ให้กับชุมชน

วิธีการ

- 10 % เก็บที่บ้าน
- 30 % ในกิจกรรม
- 60 % ไว้บำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว
- ค่าธรรมเนียม 5 บาท/คน

ผู้ร่วม

- คณะกรรมการท่องเที่ยว

ระยะเวลา

- ไม่จำกัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ค่าธรรมเนียมผู้เข้าเที่ยว 5 บาท

กิจกรรมที่ 2. ดำเนินการ

วัตถุประสงค์

- ตระหนักถึงความสำคัญ
- เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเรียนรู้
- คัดเลือกพื้นที่

วิธีการ

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้

สื่อ

- ทรัพยากรการเรียนรู้

ระยะเวลา

- ไม่จำกัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ดำเนินการ 10 นาที / วัน
- ดำเนินการ 5 นาที / วัน

รูปแบบหรือโปรแกรมการเรียนรู้

1. แบบเข้าไปเรียนรู้

08.00 น. ถึงหมู่บ้านน้ำจืด

08.00 น. - 08.30 น. ต้อนรับและแจกจ่ายเอกสารการเรียนรู้

08.30 น. - 08.45 น. จัดเริ่มต้นเส้นทางเดิน

08.45 น. - 12.00 น. ถึงสถานี

- ไปกราบไหว้

- จัดประชุม

- ศึกษาดูงาน

- ศึกษาดูงาน

12.00 น. - 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น. - 14.30 น. พักผ่อนและนั่งตามอัธยาศัย

14.30 น. - 15.30 น. เดินทางกลับหมู่บ้าน

2. แบบโฮมสเตย์ (พักในหมู่บ้าน)

1. ต้อนรับ
2. แยกที่พักพัก
3. กินข้าวเที่ยง
4. เดินชมหมู่บ้าน ดูวิถีชีวิตของชาวบ้าน-ตามอัธยาศัย
5. กลับเข้าที่พัก เพื่อรับประทานอาหารเย็น
 - บำบัดร่างกาย
 - พักผ่อน
 - ดนตรีพื้นเมือง
 - เกมประจักษ์หมู่บ้าน
6. กลับที่พัก
7. โปรแกรมวันต่อมา

0800-0830 น. ต้อนรับพร้อมชี้แจงกฎระเบียบข้อควรระวัง

0830-0845 น. จัดเริ่มต้นเส้นทางเดินป่า

0845-12.00 น. ถึงสถานีปลายทาง

- ไปกระโจม
- กล้วยไม้
- ชาติต่ำ
- ชาติต้น

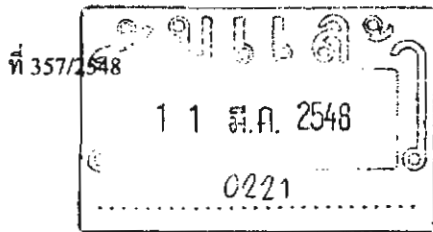
1200 - 1300 น. รับประทานอาหารที่สถานีปลายทาง

1300 - 14.30 น. พักผ่อนเล่นน้ำตามอัธยาศัย

1430 - 15.30 น. เดินทางกลับหมู่บ้าน

เราดูกันจนถึงเวลา 15.30 น. ที่มานเราจึงเดินทางกลับ และมาถึงหมู่บ้านนำอาหารโดยสวัสดิภาพทุกคน

๑๖๕๐ ๖ ๐๕ ๕๖๖๖๖

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พิษณุโลก
ห้อง 317 ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ม. นเรศวร ต.ท่าโพธิ์ อ.เมือง จ.พิษณุโลก

3 มีนาคม 2548

เรื่อง ขอส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบและกระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ป่าต้นน้ำลำน้ำตอน ตำบลนาบัว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

เรียนผู้ประสานงานสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1) รายงานฉบับสมบูรณ์

หลังจากที่โครงการศึกษารูปแบบและกระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำน้ำ
ตอน ตำบลนาบัว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก บัดนี้ศูนย์ประสานงานเพื่อท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก
ได้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์จรัสริยา เนตรเชย)

ผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก

ข้อคิดเห็นของผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพิษณุโลก
ต่อรายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบและกระบวนการ
ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำน้ำตอน
บ้านน้ำตอน ตำบลนาบัว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

คำนำ

ก่อนจะให้ความเห็นต่อโครงการนี้ (ซึ่งเป็นโครงการชุดแรกของ node พิษณุโลก) เราในฐานะผู้ประสานงานขอกล่าวขอภัย สกว.ภาค ใต้ ณ ที่นี้ก่อน ว่าเราไม่ค่อยได้ลงติดตามโครงการนี้ ตั้งแต่เซนต์สัญญา เทาที่บ้านทีกไว้ เราไปในหมู่บ้านด้วยตัวเอง แค่ 4 ครั้งเท่านั้น และก็ “วัด” ไปสองครั้ง คือนัดแล้วชาวบ้านลืมนัด จึงให้ JSN เป็นคนติดตาม เรานั่งอ่านรายงานและประชุมในห้องแอร์(เหมือนพวกชอบทำด้วยอยู่บนหอคอยงาช้าง) การติดตามโดย JSN มีข้อจำกัดอย่างน้อย 2 อย่าง คือ (1) บ้านทีกไม่ค่อยละเอียด (2) อ่านปรากฏการณ์ในพื้นที่ไม่ออก บางครั้งอ่านผิดพลาด ทำให้ส่งสัญญาณให้เราผิดพลาด ซึ่งเรื่องนี้เราได้บริหารจัดการในทีม node ของเราแล้ว และนำมาสู่บทเรียนครั้งสำคัญในการปรับบทบาทของเรา ให้ต้อง “เน้น” กับพื้นที่และกับการทำงานของ JSN ให้มากขึ้น

ดังนั้น เราจึงมีข้อจำกัดด้านความเห็น ไม่สามารถลงลึกในรายละเอียดได้

1. การบรรลุวัตถุประสงค์

- (1) วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 3 บรรลุวัตถุประสงค์
- (2) ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ไม่บรรลุผล เพราะเมื่อทำวิจัยเสร็จแล้วชาวบ้านไม่ได้รู้สึกอยากจะจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่เขาได้เรียนรู้ว่าเขายังไม่พร้อม และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นเพียงแค่ “กระแส” ภายนอกเท่านั้น

2. การมีส่วนร่วมของทีมวิจัย

ทีมวิจัยมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการทำแผนท่องเที่ยว แต่สุดท้ายทีมก็รู้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามรูปแบบและแผนดังกล่าวนี้ไม่เหมาะกับตัวเอง จึงไม่สนุกที่จะทำแผนฯอีกต่อไป

3. พัฒนาการเรียนรู้ของชาวบ้านและทีมวิจัย

ครั้งแรกก็มีความ “อยากรู้ อยากรู้ และอยากรู้” การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพราะทางหนึ่งคือต้องการการสื่อสารกับทางราชการว่าป่าเป็นของชาวบ้าน ชาวบ้านอยากจะจัดการ อีกทางหนึ่งคือต้องการสร้างรายได้ แต่ชาวบ้านก็เรียนรู้ว่ามันไม่ใช่สิ่งที่ตัวเองต้องการ ทั้งในแง่ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการอย่างมีส่วนร่วม สังเกตจากกิจกรรมสุดท้ายคือการจัดทำแผนการท่องเที่ยวลำน้ำตอน ก็มีเฉพาะทีมวิจัยหลักเท่านั้นมาทำ เมื่อต้องนำแผนดังกล่าวไปให้ชาวบ้านดูเพื่อแสดงความคิดเห็น ทีมวิจัยก็ไม่อยากทำ node แกล้งทดสอบโดยกระตุ้นให้ทีมฯ(ซึ่งมีเงินเหลือ) ทดลองทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจริงๆ และเก็บเงิน ทีมฯก็ไม่ทำ เพราะไม่มีชาวบ้านที่อยากจะทำด้วย

ดังนั้นงานนี้จึงได้ “แพลนนิ่ง” (ภาษาไทย) คือได้แผนแต่หนึ่ง เป็นแผนในกระดาษ

4. ความรู้และคุณค่าของงานวิจัยชิ้นนี้

เนื่องจากโครงการวิจัยชิ้นนี้ทำแค่ศึกษา “รูปแบบและแผน” ไม่มีกิจกรรมการปฏิบัติจริง จึงยากที่จะระบุออกมาได้

5. การเรียนรู้ของ node พิษณุโลกที่ได้จากโครงการนี้

- (1) ต้องพัฒนาเครื่องมือการศึกษาประเมินชุมชนอย่างรอบด้านขึ้นมา(ตอนนี้พวกเราต่างคนต่างไปอ่านหนังสือ สรุปเป็นเอกสาร แล้วมาบรรยายให้กันฟัง) เพราะโครงการนี้เป็นโครงการที่ชุมชนถูก “เปิดบริสุทธ์” ในการทำงานสาธารณะที่ไม่ใช่แบบราชการกับ node พิษณุโลก เขาจึงขาดกลไกในการจัดการร่วมกันมาก่อน เมื่อต้องทำอะไรที่ใหญ่ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงเหลือปากว่าแรงที่จะทำได้ จึงได้เห็นเป็น “แพลนนิ่ง” อย่างนี้
- (2) node ต้อง “นิ้วเนีย” กับทีมวิจัยโดยเฉพาะการช่วงขึ้นโจทย์วิจัย ให้จงหนัก! หรืออาจจะอาศัยเครื่องมืออื่นๆในการขึ้นโจทย์โครงการอื่นๆให้เร็วขึ้น แต่สร้างจินตนาการและเป้าหมายร่วมได้ชัดเจน พร้อมทั้งสื่อสารเพื่อขยายผลได้ดี ตอนนี้เล็งๆ เครื่องมือ “การจัดการความรู้” อยู่

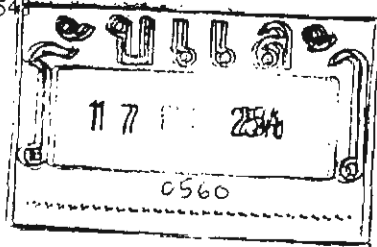
ข้อเสนอแนะต่อรายงานของ สกว.สำนักงานภาค

อ้างถึงหนังสือของ สกว.สำนักงานภาค ที่ นร.6810/0417/2548 ลงวันที่ 8 เมษายน 2548

1. ขอชื่นชมว่ารายงานดังกล่าวสามารถนำเสนอกระบวนการทำงานได้ค่อนข้างละเอียดในระดับหนึ่ง
2. โครงการวิจัยยังมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านวัตถุ เช่น การทำป้ายเส้นทางเดินป่าที่จอดรถ แต่ยังให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างควมเข้าใจร่วมกับคนในชุมชนค่อนข้างน้อย เช่น การสร้างความเข้าใจเรื่องแนวคิดในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น ซึ่งเป็นหนึ่งในเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้งานวิจัยดังกล่าวยังไม่ถึงเป้าหมายในเรื่องการท่องเที่ยว
3. รายงานมีข้อมูลการศึกษาภายในชุมชนค่อนข้างน้อย ดังนั้น จึงขอเสนอให้เพิ่มเติมข้อมูลด้านบริบทชุมชน และวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ในด้านการท่องเที่ยวของชุมชน ได้แก่ องค์ประกอบในด้านพื้นที่ ด้านกิจกรรม ด้านการจัดการ และด้านการมีส่วนร่วม
4. เพิ่มประวัติทีมวิจัยไว้ในภาคผนวกท้ายเล่ม

ที่ 385/2548

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พิษณุโลก
ห้อง 317 ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
มหาวิทยาลัยนเรศวร ต.ท่าโพธิ์ อ.เมือง จ.พิษณุโลก

14 มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอส่งรายงานฉบับสมบูรณ์

เรียน ผู้ประสานงานสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานฉบับสมบูรณ์ จำนวน 5 เล่ม

ด้วย โครงการศึกษารูปแบบและกระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำน้ำตอน
คาบละนาว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก สัญญาที่ PDG46N0002 โดยมีดิฉัน นายประจักษ์ แดงท้าว
เป็นหัวหน้าโครงการ ได้รับการสนับสนุนจาก สกว.สำนักงานภาค ให้ดำเนินงานวิจัย

ตามที่ ทางโครงการได้รับข้อเสนอแนะต่อรายงานการวิจัย ที่ สกว. สำนักงานภาค เสนอแนะมา โครงการ
ได้ทำการปรับแก้ในบางส่วนที่ทำได้ และบางข้อเสนอนะที่มีสามารถทำได้ เช่น ข้อมูลการศึกษาริบทชุมชน
และการวิเคราะห์องค์ประกอบในด้านการท่องเที่ยวของชุมชน ทางโครงการได้เขียนคำอธิบายและชี้แจงไว้ในจุด
แข็งของข้อมูลและปัญหาการดำเนินงานในการวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บัดนี้โครงการได้
จัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์มายัง สกว.สำนักงานภาคแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางอัจฉริยา เนตรเชย)

ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
จังหวัดพิษณุโลก